

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 21 oktober 2020
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2018/0089(COD)

9573/20
ADD 1

CONSOM 114
MI 232
ENT 79
JUSTCIV 71
DENLEG 45
CODEC 626

UTKAST TILL RÅDETS MOTIVERING

Ärende: Rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om grupptalan för
att skydda konsumenters kollektiva intressen, och om upphävande av
direktiv 2009/22/EG
– Utkast till rådets motivering

I. INLEDNING

Den 12 april 2018 förelade kommissionen rådet det ovannämnda förslaget¹, som grundar sig på artikel 114 i EUF-fördraget samt meddelandet ”Den nya given för konsumenter” och ytterligare ett förslag till direktiv om modernisering av konsumentskyddsregler² (som antogs 2019).

Detta förslag till direktiv moderniserar och ersätter direktivet om förbudsföreläggande³ genom att föreskriva åtgärder för gottgörelse samt åtgärder för förbudsföreläggande vid överträdelser av unionsrätten som påverkar en grupp konsumenter.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén avgav sitt yttrande den 20 september 2018⁴.

Europeiska regionkommittén avgav sitt yttrande den 10 oktober 2018⁵.

Europaparlamentet antog sin ståndpunkt vid första behandlingen i mars 2019⁶ och föreslog då 108 ändringar av kommissionens förslag. Efter valet till Europaparlamentet 2019 utsågs Geoffroy DIDIER (EPP, FR) på nytt till föredragande. Utskottet för rättsliga frågor, som ansvarar för förslaget, beslutade den 9 januari 2020 att inleda förhandlingar med rådet på grundval av Europaparlamentets ståndpunkt vid första behandlingen.

Arbetsgruppen för konsumentskydd och konsumentupplysning började granska förslaget i april 2018. Kommissionens konsekvensbedömning granskades under det första arbetsgruppsmötet i ärendet. Denna granskning visade att delegationerna i stort sett var nöjda med de metoder och kriterier som kommissionen använt sig av i sin konsekvensbedömning.

Vid mötet den 28 november 2019 enades rådet (konkurrenskraft) om en allmän riktlinje⁷ och gav därmed ordförandeskapet mandat att förhandla med Europaparlamentet.

¹ Dok. 7877/18 + ADD 1–5.

² Direktiv (EU) 2019/2161 om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/6/EG, 2005/29/EG och 2011/83/EU vad gäller bättre upprätthållande och modernisering av unionens konsumentskyddsregler (EUT L 328, 18.12.2019, s. 7).

³ Direktiv 2009/22/EG om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen (EUT L 110, 1.5.2009, s. 30).

⁴ EUT C 440, 6.12.2018, s. 66.

⁵ EUT C 461, 21.12.2018, s. 232.

⁶ Dok. 7714/19.

⁷ Dok. 14210/19 + ADD 1.

Tre informella trepartsmöten hölls den 14 januari, 2 mars och 22 juni 2020. Vid det sista trepartsmötet enades medlagstiftarna preliminärt om ett övergripande kompromisspaket.

Efter antagandet av den allmänna riktlinjen informerade ordförandeskapet Coreper om ordförandeskapets framsteg i förhandlingarna den 15 januari, 26 februari, 4 mars samt 17 och 24 juni 2020. Efter att ha analyserat den slutliga kompromisstexten med sikte på en överenskommelse godkände Coreper den 30 juni 2020 den politiska överenskommelse⁸ som nåddes mellan medlagstiftarna den 22 juni 2020.

Den 7 juli 2020 godkändes texten av Europaparlamentets utskott för rättsliga frågor. Samma dag skickade ordföranden för utskottet en skrivelse till Corepers ordförande där han meddelade att han, med förbehåll för juristlingvistgranskning vid båda institutionerna, skulle rekommendera utskottet och plenarförsamlingen att vid andra behandlingen anta rådets ståndpunkt vid första behandlingen utan ändringar.

Mot bakgrund av detta uppmanade Coreper den 22 juli 2020 rådet att godkänna den politiska överenskommelsen⁹, som bekräftades av rådet (jordbruk och fiske) den 21 september 2020.

II. SYFTE

Detta direktiv syftar till att stärka konsumenternas och företagens förtroende för den inre marknaden genom att säkerställa rättvis konkurrens och stärka den effektiva tillämpningen av unionsrätten på konsumentskyddsområdet. Mer specifikt gör förslaget det möjligt för godkända enheter, som utsetts av medlemsstaterna, att väcka grupptalan om både åtgärder för förbudsföreläggande och åtgärder för gottgörelse vid överträdelser av unionsrätten som påverkar en grupp konsumenter. Det ersätter det nuvarande direktivet om förbudsföreläggande och svarar mot behovet av en övergripande EU-strategi för kollektiv prövning, på grundval av en gemensam uppsättning principer med respekt för nationella rättsliga traditioner, och erbjuder skydd mot eventuella risker för missbruk.

⁸ Dok. 9059/20.

⁹ Dok. 9592/20 + COR 1 + ADD 1.

III. ANALYS AV RÅDETS STÅNDPUNKT VID FÖRSTA BEHANDLINGEN

1. Syfte och tillämpningsområde (artiklarna 1 och 2 och bilaga I)

Direktivets syfte, nämligen att säkerställa att grupptalan för skydd av konsumenters kollektiva intressen är tillgänglig i alla medlemsstater, klargörs, liksom dess förhållande till befintliga regler om internationell privaträtt. Rådet ställde sig bakom Europaparlamentets försvar av att direktivet inte bör utgöra grund för att minska konsumentskyddet på de områden som omfattas av de rättsakter som förtecknas i bilaga I. Förteckningen uppdaterades och omfattar områden såsom finansiella tjänster, resor och turism, energi, hälso- och sjukvård, telekommunikationer och dataskydd.

2. Åtskillnad mellan inhemska och gränsöverskridande talan (artiklarna 4 och 6 samt motsvarande definitioner i artikel 3)

Det var viktigt för rådet att införa gemensamma och striktare kriterier för utseende av godkända enheter för gränsöverskridande grupptalan och säkerställande av ömsesidigt erkännande av dessa. I linje med Europaparlamentets förslag måste kriterierna för utseende av godkända enheter för inhemsk grupptalan vara förenliga med direktivets mål.

3. Finansiering av grupptalan (artiklarna 4 och 10)

Europaparlamentet hyste tvivel i fråga om de godkända enheternas öppenheten om sin finansiering och eftersträvade stärkta regler för förebyggande av intressekonflikter. Detta föranledde ändringar som godkändes av rådet om mer detaljerade utnämningsskriterier och om tredjepartsfinansiering av åtgärder för gottgörelse. Följaktligen måste medlemsstaterna säkerställa att intressekonflikter förhindras och att finansiering från tredje parter inte leder till att grupptalan avviker från skyddet av konsumenters kollektiva intressen. Om det finns skälig grund för tvivel kan en godkänd enhet bli tvungen att lägga fram en finansiell översikt över sin finansiering för domstolen eller den administrativa myndigheten.

4. Grupptalans funktion (artiklarna 7, 8, 9 och 12)

För rådet var det viktigt att ytterligare klargöra hur grupptalan fungerar för att underlätta införlivandet och tillämpningen av direktivet, särskilt genom att införa en separat artikel om förbudsföreläggande. För Europaparlamentet var principen om att förloraren betalar avgörande för att förhindra rättegångsmissbruk. Ett antal ändringar och klargöranden gjordes i detta avseende, bland annat tog man bort kravet på ett tidigare slutligt beslut om förelägganden för utfärdande av åtgärder för gottgörelse.

5. Information om grupptalan (artikel 13)

För Europaparlamentet var det viktigt att stärka bestämmelserna om information till konsumenter om grupptalan. Rådet stödde detta mål och ansåg att sådan förstärkning bör ske proportionerligt. Bestämmelserna anpassades i enlighet med detta.

6. Bistånd till godkända enheter (artikel 20)

Det var avgörande för Europaparlamentet stärka och närmare beskriva bestämmelserna om det bistånd som finns tillgängligt för godkända enheter. Rådet höll med om att medlemsstaterna skulle vidta åtgärder i syfte att säkerställa att kostnader inte hindrar godkända enheter från att ansöka om åtgärder för förbudsföreläggande och åtgärder för gottgörelse.

7. Europeiska ombudsmannen (artikel 23.3)

Enligt Europaparlamentets begäran krävs det enligt texten att kommissionen utför en bedömning av huruvida gränsöverskridande grupptalan bäst kan hanteras på unionsnivå genom att inrätta en europeisk ombudsman för grupptalan om åtgärder för förbudsföreläggande och åtgärder för gottgörelse.

8. Tidsfrister för införlivande och tillämpning av direktivet och övergångsbestämmelser (artiklarna 22 och 24)

Mot bakgrund av förslagets komplexitet, särskilt för medlemsstater där det inte redan finns ett system för grupptalan, var det viktigt för rådet att ge medlemsstaterna ytterligare tid för att införliva och tillämpa direktivet (24 respektive 30 månader).

IV. SLUTSATSER

Rådets ståndpunkt vid första behandlingen återspeglar den rättvisa och välavvägda kompromiss som med kommissionens hjälp nåddes i förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet. Efter långa diskussioner om en gemensam mekanism för kollektiv prövning på EU-nivå får nu konsumenter och näringsidkare slutligen tillgång till en EU-omfattande ram som kommer att öka efterlevnaden av konsumentskyddsregler och bidra till att skapa lika konkurrensvillkor för företagen.
